sft: Informasjon

TA-2218/2006

Miljøtekniske undersøkelser ved skipsverft: Krav til innhold

SFT ønsker å presisere kravene til innhold i miljøtekniske undersøkelser av områder som har eller har hatt skipsverftsvirksomhet. Hensikten er å sikre tilstrekkelig gode rapporter allerede ved første gangs innsendelse til myndighetene slik at fordyrende og tidkrevende supplerende undersøkelser i etterkant unngås.

SFT har gjennomført en nasjonal kartlegging av skipsverft og vurdert potensialet for forurensning av sjøbunnen utenfor en rekke verftslokaliteter. På bakgrunn av dette potensialet samt eksisterende data om nivåer av miljøgifter i sjøbunnen er om lag 100 verftslokaliteter prioritert for oppfølging fra 2007.

Pålegg om undersøkelser, risiko- og tiltaksvurdering sendes til virksomhetene eventuelt grunneiere med tilknytning til virksomheten.

Resultatene fra undersøkelsene og vurderingene skal rapporteres til forurensningsmyndigheten. Rapportene skal gi nødvendig grunnlag til å vurdere om forurensningen på land og i sjø utgjør en uakseptabel risiko for helse eller miljø i forhold til dagens eller planlagt arealbruk. Rapportene skal også gi grunnlag for å vurdere behovet for tiltak og eventuelt hva slags tiltak.

Krav til innholdet i rapportene er beskrevet nærmere i det følgende:

1. Problembeskrivelse
Problembeskrivelsen skal gi en oversikt over eksisterende informasjon om mulig forurensning, arealbruk og resipienter og skal danne utgangspunkt for planlegging og gjennomføring av eventuelle videre undersøkelser. Problembeskrivelsen skal minimum inneholde en beskrivelse av følgende:

- **Influensområde:** Gi en kartfestet oversikt over nærområdet som kan påvirkes av virksomheten.
- **Mulige kilder**. Angi mulige stoffer, mengder, lokalisering etc. basert på historisk informasjon om aktiviteten på området.
- **Naturgrunnlaget.** Beskriv topografi, grunnforhold, grunnvann, resipienter etc.
- **Mulige spredningsveier.** Beskriv aktuelle spredningsveier fra land til sjø og spredning i sjø.
- **Miljømål**. Beskriv/ utform miljømål som ivaretar miljø og menneskelig helse. Mål defineres på bakgrunn av eksisterende og planlagt arealbruk og eventuelle overordnede miljømål for kommunen. Arbeidet med oppfølging av EUs rammedirektiv for vann også vil være med på å bestemme ambisjonsnivået.
- **Mulige helse- og/eller miljøkonflikter.** Gi svar på om det er mistanke om forurensninger som kan føre til helse- og/eller miljøkonflikter.
- **Vurdere behovet for prøvetaking**: Vurder behovet for prøvetaking og dokumenter resonnementet særlig godt dersom det konkluderes med at det ikke er behov for å prøveta.

2. Prøvetaking og analyser
Dersom problembeskrivelsen viser at det er behov for prøvetaking, skal det utarbeides en prøvetakingsplan. Planen skal baseres på kunnskapen om sannsynlig lokalisering av utslipp på området, enten de kommer fra punktkilde eller fra diffus kilde. Prøvetakingen må legges opp slik at undersøkelsen samlet sett vil gi det nødvendige beslutningsgrunnlaget for forurensningsmyndigheten. Dersom det er behov for supplerende undersøkelser, skal disse gjennomføres og innarbeides i rapporten før den sendes inn. Følgende skal som et minimum beskrives:

- **Prøvetaking og prøvetakingsstrategi.** Beskriv og begrunn valg av prøvetakingspunkter. Prøvetakingspunktene på

land og i sjø skal vises på kart.
- **Analyseprogram.** Utform programmet slik at det gjenspeiler antatt forurensning på området. Usikkerhet i forbindelse med prøvetaking og analyser skal vurderes.
- **Resultater av analyser** Gjennomfør risikovurdering hvis det påvises konsentrasjoner over henholdsvis normverdier for forurensning på land og grenseverdier for forurensning i sjø. Se oversikt over veiledere under.

3. Risikovurdering

På bakgrunn av prøver som inneholder påviste kjemikalier med konsentrasjoner over normverdi i jord og/eller grenseverdi i sedimenter, skal det gjennomføres risikovurdering i henhold til beskrivelsene i veilederne. Risikovurdering for situasjonen på land utføres i henhold til veileder 99:01 og risikovurdering av situasjonen i sjø utføres i henhold til veileder TA 2085/2005.

Risikovurderingene skal gi svar på om forurensningen på land og i sjø utgjør en uakseptabel risiko for mennesker og miljø.

Risikovurderingene for sitasjonen på land og i sjø skal inneholde:

- **Kilde- og arealanalyse**. Vurder kilden til forurensning (jf problembeskrivelsen) samt eksisterende og planlagt arealbruk. Velg de forurensningsparametere som er relevante for den aktuelle forurensningen. Alle stoffer som kan finnes på lokaliteten skal tas med, også de SFT ikke har utarbeidet normverdier/ grenseverdier for.
- **Sprednings og transport-analyse**. Vurder spredning og transport i forhold til både helse og ytre miljø.
- **Eksponeringsanalyse.** Analysen skal beskrive hvordan menneske og miljø utsettes for forurensningen.
- **Akseptkriterier.** Utarbeid stedsspesifikke akseptkriterier basert på miljømålene. Kriteriene skal være helse- og spredningsrelaterte.
- **Helse- og miljøeffekter**. Vurder effekter på helse og ytre miljø i forhold til blant annet normverdier/ grenseverdier og akseptkriterier.
- Konklusjon. Vurder bl.a. forurensningssituasjonen (utgjør den en uakseptabel risiko for helse og miljø?) og om det er behov for tiltak.

4. Tiltaksvurdering

En tiltaksvurdering skal inngå som siste ledd i undersøkelsen. Den skal skissere aktuelle tiltak. Den skal også inneholde en vurdering av behov for arealbruksbegrensning og overvåking.

Viktig: For at undersøkelsesrapportene skal utgjøre et tilstrekkelig grunnlag for myndighetenes beslutninger, må alle konklusjoner begrunnes og dokumenteres godt. Det må vises at hensyn til helse og miljø er ivaretatt på en tilfredsstillende måte både for sitasjonen på land og i sjø.

For mer informasjon:

Veiledere

Veileder for håndtering av forurensede sedimenter (TA-1979/2004)
Veileder for risikovurdering av forurenset sediment (TA-2085/2005 – revideres i 2007)
Håndtering av grunnforurensningssaker: Foreløpig saksbehandlingsveileder (TA-1145/1994)
Risikovurdering av forurenset grunn – skal erstattes med en ny veileder i 2007 (TA-1629/1999)

Veilederne finner du på www.sft.no

Spørsmål til SFT/fylkesmannen

Ved saksbehandler/kontaktperson i påleggsbrevet.